

naar han selv vil; der er ikke foreskrevet nogen bestemt Tid, inden hvilken han skal tage Examen, og forsaavidt han altsaa maatte have Lyst til at fordybe sig i en enkelt Green, kan han meget godt gjøre det. Et andet Spørgsmaal er det derimod, om ikke en total Ophævelse af Examenstøesen efter den ærede Forslagsstillers Forslag, saaledes som Forholdene nu engang ere hos os, vilde virke tilbage paa det videnskabelige Studium ved Universitetet, og jeg kommer herved til noget nærmere at tale om de enkelte Bestemmelser i Lovforslaget. Det hedder da i § 1, at fra 1ste April 1866 skal Afholdelsen af en samlet juridisk Embedsexamen ved Universitetet ophøre, og at der fra samme Tid ikke mere udstedes noget Testimonium facultatis for de juridiske Studerende, men ved Siden deraf bestemmes i det næste Stykke af Paragraffen, at der skal sørges for, at der afholdes særskilte Prøver for de Studerende, som ønske at underkaste sig samme, hvergang en af Professorerne i Rettsvidenskab har afluttet sine Forelæsninger over en enkelt Green af samme, og den, som da underkaster sig en saadan Prøve, kan faae Vidnesbyrd om Udfaldet. I tredje Stykke af Paragraffen bestemmes det derhos, at en Studerende ogsaa uden at have underkastet sig en saadan Prøve kan faae en Erklæring fra Professorerne om, at han har hørt hans Forelæsninger, og saa hedder det, at Professorerne paa Forlangende skal give en Erklæring efter bedste. Sijon om hans Kundskaber og Flid. Jeg troer virkelig, at den ærede Forslagsstiller herved er gaaet ud fra en meget urigtig Opfattelse af det videnskabelige Studiums Betydning, idetmindste er det min bedste Overbeviisning, at et sandt videnskabeligt juridisk Studium ikke vil kunne finde Sted, at der virkelig ikke vil komme nogen Heelhed, Fasthed og Sammenhold i den Studerendes juridiske Kundskaber og hans hele juridiske Dannelse, naar det gjøres til et saadant Stykkeværk, som den ærede Forslagsstiller har villet. Jeg troer tilvisse, at det hele Studium ved Universitetet netop vil antage den her saameget befrygtede Charakter af Skolelæsning, naar en Stude-

rende, efter at have hørt en enkelt Forelæsning i et eller et Par Semestre, skulde kunne tage særlig Examen i dette Fag. De enkelte Dele af en Videnskab kunne virkelig ikke saaledes stilles fra hinanden, at en Mand specielt skulde kunne gjøre en enkelt Deel til Gjenstand for Studium uden at trænge ind i de andre Dele deraf, og den Prøve, som altsaa særlig skulde indrettes med Hensyn til den enkelte Deel af det juridiske Studium, vilde sandelig blive af en noget underlig Bestaffenhed, og jeg tvivler høilig paa, at det vilde blive muligt at give den noget videnskabeligt Præg. Endnu mere beundrerligt troer jeg dog det vil gaae med de Erklæringer, som vedkommende Professor skal give den Studerende om hans Kundskaber og Flid, uden at der afholdes nogen Prøve. Jeg troer, det vil blive overmaade vanffeligt for vedkommende Professor saaledes at skjønne om en Mand's Flid, jeg veed ikke, om man her sigter til hans Flid til at gaae paa Forelæsninger, eller om Professorerne ogsaa skal udtale sig om hans Flid hjemme, som Professorerne dog grumme vanffeligt kan have nogen Mening om, allermindst naar han ikke skal anstille nogen Prøve. Men hvad der er det Væsentlige, det er, at der ved Lovforslagets Bestemmelser aabnes et stort Spillerum for Professorernes Vilkaarlighed. Man pleier jo ellers at søge en Garanti i den Omstændighed, at Examinere og Prøver holdes offentlige, her gaaer man derimod den modsatte Vej og siger, at der ingen Offentlighed skal være (Tscherning: „Hvem siger det?“), ja, naar der ingen Prøve skal holdes og vedkommende Professor dog skal give en Erklæring, saa kan jeg ikke see, at den har nogen Offentlighed at støtte sig paa. Den Forandring, man altsaa vil indføre i det Rubestaaende, er, at man i Virkeligheden vil slaae den juridiske Examen ihjel, og jeg troer fremdeles, at Tølgene deraf vil blive, at man vil slaae det juridisk-videnskabelige Studium ihjel (Nei! Nei!) Ja, de Herrer have Lov til at have Deres Mening, jeg bliver ved min.